

Vastaus Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n kirjeeseen koskien uskonnon harjoittamisen kieltämistä osana koulupäivää/ EL-H

VD/3806/12.00.01.00/2013

Helsingin vapaa-ajattelijat ry on pyytänyt opetuslautakuntaa määräämään koulut lopettamaan uskonnon harjoittamisen osana koulupäivää. Yhdistys esittää koululaisjumalanpalveluksien ja uskonnollisten aamunavauksien olevan uskonnonvapautta ja yhdenvertaisuutta loukkaavia käytäntöjä, koska tilanne pakottaa oppilaan toimimaan perheen vakaumuksen vastaisesti taikka paljastamaan poikkeavan vakaumuksen, tai vakaumuksen puuttumisen. Yhdistys vetoaa Apulaisoikeusasiamies Pajuojan ratkaisuun 5.8.2013, jossa yhdistys katsoo otetun kantaa uskonnonharjoittamiseen koulussa Opetushallituksen ohjeesta poiketen.

Apulaisoikeusasiamies Pajuojan ratkaisussa 5.8.2013 todetaan mm. seuraavaa:

”Eduskunnan perustuslakivaliokunta on vuonna 1982 todennut olevan epäilyksetöntä, että perustuslain turvaa nauttivaan uskonnonvapauteen kuuluu, ettei ketään voida ilman perustuslainsäätämisyjärjestyksessä annetun säännöksen tukea velvoittaa vasten tahtoaan osallistumaan uskonnonharjoitukseen. Perustuslakivaliokunnan mukaan tämä vapaus uskonnosta koskee kaikkia kansalaisia ja on periaatteessa riippumaton uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyydestä, koska uskonnolliseen yhdyskuntaankaan kuuluvia henkilöitä ei voida pakottaa osallistumaan uskonnollisiin menoihin (PeVL 12/1982 vp.).”

”Opetushallituksen (OPH) 28.2.2006 julkaisemassa muistiossa (Perusopetuslain muutoksen vaikutukset uskonnon ja elämäntutkimustiedon opetukseen sekä koulun toimintaan) on todettu, että suomalaisella koululla on useita perinteisiä juhlia kuten joulujuhla, kevätjuhla sekä YK:n päivän ja itsenäisyyspäivän juhla. Niihin saattaa sisältyä joitakin uskontoon viittaavia elementtejä. Muistiossa on perustuslakivaliokunnan mietintöön viitaten myös todettu, että juhlaan mahdollisesti sisältyvän virren tai jouluevankeliumin johdosta ei juhlaa voida pitää uskonnon harjoittamiseksi katsottavana tilaisuutena. Edelleen muistion mukaan koulun juhlat ovat osa opetusta ja koulutyötä. Perusopetuslain 3 §:n mukaan opetuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa. Koulun tulee tiedottaa oppilaiden huoltajille koulussa järjestettävistä tapahtumista ja niiden sisällöstä. Tarvittaessa huoltajien kanssa voidaan sopia oppilasta koskevista yksilöllisistä järjestelyistä ja mahdollisesta vaihtoehtoisesta toiminnasta, mikäli vakaumus estää osallistumisen juhlaan tai sen osaan. Järjestelyistä sovittaessa tulee ottaa huomioon oppilaan turvallisuus. Suomalaisen koulujuhlaperinnön vaalimisessa ja kehittämisessä lähtökohtana tulee olla yhteisöllisyyden ja suvaitsevaisuuden periaate.”

Pajuoja ei ratkaisussaan kieltänyt ko. tapauksessa opetuksen osana Suvivirren laulamista, vaikka muistutti aikaisemmasta kiellostaan ruokarukoukseen velvoittamisesta sekä muista uskonnonvapauteen liittyvistä rajanvedoista.

Opetuslautakunta 24.2.2013 § 11

Apulaiskaupunginjohtajan vs:n esitys:

Päätetään antaa seuraava vastaus Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:lle.

Vantaalaisissa kouluissa toteutetaan OPH:n ohjeistusta ja asiasta annettua lainsäädäntöä. Niiltä osin, kuin oppilaan huoltajien suostumuksella oppilaat osallistuvat tai ovat osallistumatta koulun tilaisuuksiin, joiden voidaan katsoa edes osin olevan uskonnon harjoittamista, ei voida katsoa osallistumis päätöksen olevan vakaumuksen paljastavaa. Kukin huoltaja vastaa huollettavansa kanssa tehtävistä ratkaisuista oman perheensä lähtökohdista. Uskonnon harjoittamiseen osallistuminen on kaikille, uskontokuntaan tai katsomukseen katsomatta, nimenomaan suostumukseen perustuvaa. Katsomus ei näin ollen tule julkiseksi sillä, osallistuuko oppilas tilaisuuteen vai ei.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle.

Opetuslautakunta 10.3.2014 § 11

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava vastaus Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:lle.

Vantaalaisissa kouluissa toteutetaan OPH:n ohjeistusta ja asiasta annettua lainsäädäntöä. Niiltä osin, kuin oppilaan huoltajien suostumuksella oppilaat osallistuvat tai ovat osallistumatta koulun tilaisuuksiin, joiden voidaan katsoa edes osin olevan uskonnon harjoittamista, ei voida katsoa osallistumispäätöksen olevan vakaumuksen paljastavaa. Kukin huoltaja vastaa huollettavansa kanssa tehtävistä ratkaisuista oman perheensä lähtökohdista. Uskonnon harjoittamiseen osallistuminen on kaikille, uskontokuntaan tai katsomukseen katsomatta, nimenomaan suostumukseen perustuvaa. Katsomus ei näin ollen tule julkiseksi sillä, osallistuuko oppilas tilaisuuteen vai ei.

Käsittely:

Jäsen Anette Karlsson teki jäsen Vaula Norrenan kannattamana muutosesityksen, että päätökseen lisätään seuraava teksti: "Jokaista lasta tulee kohdella yhdenvertaisesti. Uskonnon harjoittaminen kuuluu pääsääntöisesti perheelle. Mikäli koulussa järjestetään uskonnon harjoittamiseen liittyviä tapahtumia kuten hartauksia, tulee koulun varmistaa, että uskontokuntaan kuulumattomille lapsille järjestetään laadukasta korvaavaa toimintaa." Esittelijä muutti esitystään jäsen Anette Karlssonin tekemän muutosesityksen perusteella seuraavasti:

Päätetään antaa seuraava vastaus Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:lle.

Vantaalaisissa kouluissa toteutetaan OPH:n ohjeistusta ja asiasta annettua lainsäädäntöä. Niiltä osin, kuin oppilaan huoltajien suostumuksella oppilaat osallistuvat tai ovat osallistumatta koulun tilaisuuksiin, joiden voidaan katsoa edes osin olevan uskonnon harjoittamista, ei voida katsoa osallistumispäätöksen olevan vakaumuksen paljastavaa. Kukin huoltaja vastaa huollettavansa kanssa tehtävistä ratkaisuista oman perheensä lähtökohdista. Uskonnon harjoittamiseen osallistuminen on kaikille, uskontokuntaan tai katsomukseen katsomatta, nimenomaan suostumukseen perustuvaa. Katsomus ei näin ollen tule julkiseksi sillä, osallistuuko oppilas tilaisuuteen vai ei.

Jokaista lasta ja nuorta tulee kohdella yhdenvertaisesti. Uskonnon harjoittaminen kuuluu pääsääntöisesti perheelle. Mikäli koulussa järjestetään uskonnon harjoittamiseen liittyviä tapahtumia kuten hartauksia, tulee koulun varmistaa, että tarjolla on samaan aikaan laadukasta korvaavaa toimintaa.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti esittelijän muutettu esitys.

Asiakirjat: Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n kirje 6.9.2013 on tallennettuna extranettiin kokouksen 24.2.2014 asiakirjoissa.

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
Ote Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:lle

Muutoksenhakuohje: Valituskielto/ Kuntalaki 91 §

Lisätiedot:

Katja Kneckt, 09 8392 3098, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi